

Danmarkspremiere på drama om forfatteren der mistede (næsten) alt pga. sin biseksualitet

Hvad lavede forfatteren Oscar Wilde en af sine sidste aftener i frihed, før han blev idømt to års straffearbejde for 'sodomi'? Forestillingen 'In Extremis' på That Theatre giver et både sjovt og seriøst bud.

For mange homoseksuelle er den verdensberømte irske forfatter, Oscar Wilde, en af de store helte og martyrer, der måtte ofre alt for sin seksualitet. Sandt et er da også, at Wilde i maj 1895 blev idømt to års straffearbejde for sex med mænd, at hans forestillinger omgående blev taget af plakaten - at han resten af sit liv hverken måtte se sin kone eller sine to sønner - og at han kort efter sit fængselsophold døde fattig og venneløs i Frankrig. "Men selvom Oscar Wilde både mistede sin karriere, sin familie og sine venner, var han næppe martyr i klassisk forstand," siger Ian Burns - leder af det engelsksprogede That Theatre, der 21. oktober har danmarkspremiere på Niel Bartlett's skuespil 'In Extremis', der handler om Wildes besøg hos en spåkone, få dage før han modtog sin dom.

Succesforfatter med dobbeltliv

"Igennem sit 46 år lange liv erkendte Oscar Wilde nemlig aldrig officielt, at han var biseksuel - og det ville en ægte martyr nok have gjort" fortsætter Burns. "I den brede befolkning var Oscar Wilde succesforfatteren, levemanden og familiefaren, der var kendt og elsket for sine teaterstykker, noveller og digte - og lige så kendt for sin sylespidse satire og sin flamboyante livsstil, hvor skandaler var et tilbagevendende element. Som datidens andre homoseksuelle kendisser levede Oscar Wilde et dobbeltliv. Blandt andet var en ekstra lejlighed base for et vildt og ovovet nattelig, hvor han i sær frekventerede yngre trækkerdreng. Og med de snævre og snerpede moralbegreber i victoriatidens England havde han reelt ikke andre muligheder end at skjule sin seksualitet. Hvis Wilde var sprunget ud, var hans teaterstykker aldrig blevet spillet og hans bøger aldrig udgivet, hvad historien da også senere viste.

Skæbnesvanger kærlighed til den unge lord

Wilde klarede frisag i mange år, så længe han holdt sig til ukendte trækkerdreng. Men da han kastede sin kærlighed på den unge Lord Alfred Douglas, begyndte det at gå galt. Den unge Lords magtfulde far, Markisen af Queensbury, blev bekendt med sønnens forhold til den næsten dobbelt så gamle Wilde, og satte alle ressourcer ind på at bagtale Wilde og plette hans ry. Til sidst blev den personlige forfølgelse for meget for Oscar Wilde: Han stævnedes den ihærdige og indflydelsesrige markis, men efter en serie af 'uafgjorte' retssager, blev sagen efterhånden vendt mod Wilde selv, som til sidst blev fældet af belastende vidneudsagn fra flere af Londons trækkerdreng. Både den langtrukne retssag og selve dommen blev en af de mest celebre og omtalte skandaler i victoriatidens England. Fra den ene dag til den anden blev Englands mest populære forfatter forvandlet til umoralsk uhyre - en persona non grata, som resten af sit korte liv blev tiet og frosset ihjel af det officielle England.

Kunne have stukket af

Efterhånden som retssagerne skred frem, kunne Wildes venner se, hvor det bar hen. Derfor rådede de ham til at flygte, mens tid var, men den stædige og selvsikre Wilde nægtede at tro på, at samfundet ville dømme ham, en af Englands mest fremtrædende og respekterede kulturpersonligheder. Derfor valgte han at blive og tage kampen op i Londons legendariske retssal Old Bailey. Det blev en skæbnesvanger beslutning, der ikke alene kom til at koste ham to års hårdt

straffearbejde men også knækkede ham både psykisk, fysisk og økonomisk. Hans teaterstykker blev omgående tage af plakaten, han måtte hverken se sine sønner eller sin kone - ikke en gang hendes begravelse måtte han deltage i. Og de mange venner faldt fra, en efter en.

Dialog mellem to charlataner

Vi får selvfølgelig aldrig at vide, hvad der virkelig skete den berømte aften kort før domsafsigelsen, da Wilde beviseligt besøgte en kendt spåkone. Men den engelske skuespilforfatter Niel Bartlett's bud er både troværdigt og tankevækkende og besvarer nogle af de spørgsmål, der trænger sig på: Hvorfor opsøger Englands mest succesrige forfatter kort før sin dom en society-spåkone med et tvivlsomt ry? Var det andet og mere end en konstant søgen efter seksuel spænding, der fik Wilde til at løbe store risici gennem hele sit liv? Hvorfor var Wilde overbevist om sin egen uovervindelighed? Og: Hvor meget handler Wildes mest berømte skuespil i grunden om hans eget dobbeltliv? Det er nogle af temaerne i en-akteren 'In Extremis' - en times intens og underholdende dialog mellem to velbegavede og vittige charlataner, som på hver deres måde har gjort løgneren til en kunstart.

Speget spådom om triumf

Et af resultaterne af spådommen er, at der venter Oscar Wilde en stor triumf forude - i første omgang måske ikke en helt sand spådom, når man tænker på, at Oscar Wilde kort efter kom i fængsel og mistede alt. På den anden side har de tragiske retssager om Oscar Wilde's seksuelle adfærd på længere sigt givet ham en kultstatus som helt og martyr - særligt i frisindede kredse og i homoseksuelle miljøer. Denne 'ekstra' berømmelse er blevet et vigtigt supplement til Wildes i forvejen velfortjente verdensberømmelse for sine teaterstykker, noveller og samfundskritik - og har i høj grad bidraget til, at Oscar Wilde i dag regnes for en af de helt store engelsksprogede kulturpersonligheder. Så selvom Wildes seksualitet her og nu kom til at koste ham alt, har det på den lange bane øget hans berømmelse. Denne tragikomiske realitet er et vigtigt tema i forestillingen", slutter Ian Burns og henviser med et glimt i øjet til et par af Oscar Wildes mest kendte citater, der sætter det tragikomiske i perspektiv:

"Life is too important to be taken seriously" og

"I can resist everything except temptation"

Special guest star: Annemette Andersen fra Los Angeles

Der er kun to medvirkende i "In Extremis": Teaterleder Ian Burns spiller selv Oscar Wilde. I rollen som society-spåkonen, Mrs. Anderson, kan publikum for første gang møde den danske skuespillerinde, Annemette Andersen, der i 18 år har uddannet sig og arbejdet på forskellige teatre i USA - de sidste fem år som medlem af Tim Robbins berømte teatertrup 'The Actors Gang' i Los Angeles.

Om forestillingen

'In Extremis' er et skuespil i en akt fra 2000 af den engelske dramatiker Niel Bartlett. 'In Extremis' opføres af det engelsksprogede That Theatre i Krudttønden på Østerbro fra 21. oktober til 21. november. Billetter via Ta' I Teatret/BilletNet. Medvirkende: Annemette Andersen og Ian Burns, instruktør: Claus Bue.

Mere om Oscar Wilde og skuespillet

Læs mere om 'In Extremis' og Oscar Wilde på www.thattheatre.dk hvor Ian Burns og lektor Birgitte Holm også har produceret et spændende undervisnings-site til de mange studerende, der ser de engelsksprogede forestillinger på That Theatre.